

JOSIP VANDOT:

Romanje naše Jelice.

Planinska pripovedka.

1.

e bi se priplazila dolga, debela kača iz grmovja in bi odprla žrelo in bi zasiknila s strupenim, preklanim jezičkom — o, Jelica bi se je ne ustrašila. Jelica bi se nasmejala hudi kači. Pobožala bi jo po svetlih luskinah in bi ji prijazno rekla: »Dober dan, kačica! Pa odkod in kam? Ali si zdrava, ljuba kačica?« — Ne vem, če bi jo ugriznila huda kača; a težko, da bi zasadila strupeni zobek v prstek, ki jo gladi in boža tako lepo in prijazno. Kačica, strupena kačica se obrne, pa se splazi nazaj v grmovje; nič ne reče in tisti dan tudi nič več ne zasika s preklanim jezičkom. — O, in če sreča na vasi Jelico grdogled, velik in strašen kuža, ki je pomeril že marsikakemu paglavcu prtene hlačke, pa kuža ni več grdogled in strašen. Kuža samo trikrat zamahlja s košatim repkom; dvakrat prijazno zabevskne in reče: »Hav-hav, Jelica! Dober dan!« — Jelica pa ga poboža po kuštravi glavi, in kuža se obrne ves zadovoljen. Na vas gre; paglavca gre iskat, da mu pošteno pomeri hlačke, ki so že vse razcefrane in zaradi tega prav hudobno dražijo grdogledega kužo. — In mucika vidi Jelico. Repek dvigne, oči obrne in zamijavka: »Mijav-mijav! Ali sem ti prav, Jelica?« — No, Jelici pa je mucika prav in tudi zanjo ima na jezičku dobro in lepo besedico. Pa tudi za kravico, za volička, za konjička, za telička in kozlička. Oh, in pa tudi za ptičke, ki se igrajo tam na vrtu in prepevajo v samotnem gozdičku. Ker pa ima Jelica za vse žive živalce prijazno besedo, zato pa jo imajo tudi živalce na vso moč rade. Še medved in volk bi jo imela rada, če bi jo poznala. A medveda in volka ni na vasi in se skrivata daleč nekje v črni goščavi.

No, vseh živalc pa Jelica vendarle ni imela rada. Samo miške ni imela rada, tiste prebite, tatinske miške! Glejte! Pred tremi dnevi se je bila Jelica prebudila. Prstek je utaknila v usta — in ovbe, ovbe! V ustih pa je manjkalo sprednjega, najlepšega zobka, ki ga je imela

Jelica na vso moč rada. Izginil je zobek, kar čez noč je izginil in ga ni bilo nikjer več. Jokala se je Jelica, in teta Mina jo je tolažila in ji je pravila, da je samo miška ukradla tisti lepi zobek. Odnese ga je v jamico pod zemljo. Tam pa dela in dela in obla, da ji napravi drugi zobek, ki bo še stokrat lepši, nego je bil prvi. Pa je bila Jelica res huda na miško. Klicala jo je iz vsake luknjice, da bi miška prišla in bi jo Jelica pošteno okregala. Okregala pa zaradi tega, ker ji je miška tako hudobno izmaknila lepi zobek. No, miške ni bilo od nikoder. Zato pa je bila Jelica še bolj huda nanjo.

Pa tudi ljudje so imeli Jelico radi. Vsak dan je prišla v vsako hišo; z vsemi se je pogovarjala in je bila domača v vsaki hiši. Zato pa so jo povsod imenovali: naša Jelica. Pa so bili povsod prepričani, da je Jelica njihova in sodi pod njihovo streho. A Jelica ni bila od nikogar v vasi. Doma je bila daleč iz mesta in je bila samo čez poletje pri teti Mini. Dasi je bila gosposko dekletce, ji vaški otročaji vendar niso nagajali in je tudi dražili niso. Radi so jo imeli; pa saj je bila njihova. In bilo ni paglavca v zagorski vasi, ki bi je ne klical z besedama: naša Jelica. Časih so se pač pograbili paglavci med sabo in so se sprickali, čigava je pravzaprav Jelica. No, pa niso prišli do pravega zaključka. Polovica jih je zmagala; a druga polovica pa se vkljub temu, da je bila premagana, ni hotela vdati. Pa je pobegnila in je še med begom vpila: »Naša je Jelica, naša! Ali slišite? Pa je vendarle naša!« — Tako so vpili premagani paglavci. Ljubček moj, ti pa ugiblji potem in ugani, če moreš, čigava je pravzaprav Jelica...

Jelica se je pa smejala in je stresala z glavo, da so se ji zlati kodri kar sipali okrog lic. Temna očesca so se ji smejala, in rdeča ličeca so ji žarela v velikem, srčnem veselju. Osmič je praznovala tisto leto svoj god; lepega poletnega dne ga je praznovala. Navsezgodaj v jutru tistega dne je potrkala na okence njena drobna taščica, ki je prihajala vsako jutro k Jelici, da jo pogosti z belimi drobtinami. Potrkala je taščica s kljunčkom ob steklo. Priklonila se je gibčno in je zacvrčala: »Pip-pip! Jelica! Prišla sem, da ti voščim godek — vesel in lep godek! Pip - pip, Jelica!« — Jelica se ji je posmejala in ji potrosila na oknico dobršen del kolačka, ki ga je dobila od tete za god. — »Pip - pip!« je cvrčala taščica vsa zadovoljna. Veselo je zobala sladki kolaček in niti zapodila ni debelušne vrabulje, ki ji je prišla pomagat. No, bilo je zadosti za obe, pa jima ni bilo treba, da bi se kregali in bi bili druga drugi nevoščljivi. Jelici pa je ugajalo vse in je pohvalila z lepimi besedami obe ptički. Odšla je v kuhinjo, kjer je bila teta Mina že davno skuhala zajtrk. Sama je bila teta Mina, zakaj vsi drugi so bili odšli že zarano na senožet visoko tja v gorovje.

»Tudi jaz bi šla rada na senožet,« je dejala Jelica teti. »To mora biti lepo tam gor! In od tam se gotovo vidi daleč. Če ne v deveto deželo, pa v mesto gotovo, kjer stanuje mamica... Veste, teta, kar

pustite me! Saj ni daleč — samo urico hodá... Tako rada bi šla! Pa me pustite, teta! Lepo, lepo prosim...«

»Glejte jo — no!« se je čudila teta Mina. »Na senožet bi rada? Pa sama bi šla rada? — Glejte! Pa te ni strah in se ne bojiš? Kaj, če te zaloti medved ali pa še celo volk? Požreta te, Jelica, ker sta medved in volk hudi zverini. Na, pa te ne bomo nič več imeli...«

A Jelica je stresnila z glavico in se je zasmejala. »O, teta!« je odvrnila. »Samo šalite se in me strašite. Saj se ne bojim medveda in tudi volka se ne bojim. Nikjer ju ni v goščavi. Ravno včeraj mi je rekel stric, da ni strašne zverine nikjer več po gozdovih. Zato me pa pustite, teta! Lepih rožic vam natrgam in jih prinesem velik šopek domov. Pa boste veseli, teta, in boste rekli, da ste prav napravili, ker ste me pustili na senožet. Lepo vas prosim, teta!«

»Hm,« je odvrnila teta. »Pustila bi te, če bi ne bilo tako daleč. Dobro uro hodá je na senožet. Zate, ki si še nekam majčkена, pa bo še dalje... Pustila bi te, da ni tega...«

A Jelica jo je prijela za obe roki in je pričela skakati okrog nje. »O, saj me pustite, saj me pustite!« je govorila vsa vesela. »Kaj tista pot! Strma ni, a tudi huda ni. Dobro znam stopiti. Da bi me le enkrat videli, kako lepo znam hoditi! Tetica, ljuba tetica! Nahrbtnik vzamem. Malo kruhka boste dali vanj in kozarček, da se napijem tam gori bistre vodice... O, tetica, tetica...«

In Jelica je že zdrvela v izbo. Tam pa je visel kraj peči na debelem klinu njen mali nahrbtnik. Urno ga je snela s klina in je zdrvela nazaj v kuhinjo. Teta se ni več upirala, ker je privoščila deklici veliko veselje, ki jo čaka na poti skozi zeleni zagorski gozd. Pol kolača, deset debelih koščkov prekajene svinjine, velik kos kruha in lončen kozarček ji je vtaknila v nahrbtnik. Pa je rekla: »No, pa pojdi, Jelica! Zaiti ne moreš, ker drži samo ena pot na našo senožet. Samo malo pazi, da se ne prehladiš. Jopico ti dam s sabo, tisto volneno jopico, da se ogrneš z njo, ko boš počivala in boš sedela gori na senožeti... Pa naj bo, ker si ravno ti, Jelica!«

Od velikega veselja je Jelica zaplesala po kuhinji. Nato pa si je naglo oprtila nahrbtnik; za nahrbtnik pa ji je pod naramnice zataknila teta volneni jopič. Jelica se je zasukala na petah in je stekla k durim. »Pa zbogom, tetica!« je zaklicala na prag. »Pazila bom in bom pridna. Le brez skrbi bodite, tetica! Popoldne se pa vrnem.«

Teta je stopila za njo na prag. Gledala je za deklico, ki je stopala lahko in naglo po peščeni ulici, pa ji je zaklicala še enkrat: »Srečno hodi, Jelica! In pazi, pazil Ali slišiš?«

Jelica je prišla že na konec ulice. Tam pa se je ustavila. Obrnila se je in pomignila teti z roko. Nasmejala se je na ves glas in je krenila potem mimo zadnje hiše. Prišla je na belo cesto in je šla po njej kraj zelenega polja, ki se je raztezalo tik do strmih gorá, ki so

se vzpenjale visoko, visoko v modro nebo. Jasno in veselo se je smejalo solnce nad zagorskim svetom. Nikjer ni bilo meglice in tudi ne oblčka, ki bi se povzpел v čisto modrino, ki je oblivala vse širno nebo. Po pokošenem polju so cvrčali debeli, črni murni in so se oglašale kobilice. Pa tudi ptičje petje se je razlegalo sem doli iz smrekovih gozdov, ki so pokrivali strme gore nad ozko zagorsko dolinico. Tam v ozadju pa so se dvigale bele, skalne gore. Svetile so srebrno s svojim snegom v zeleno dolinico pod sabo in so bile polne solčnih žarkov, ki so se veselo igrali tam gori med nemim skalovjem in belim snegom.

Daleč je že prišla Jelica iz vasi. Bila je že skoro kraj velikega kozelca, kjer se je cepila kolovozna pot od ceste. Tedaj pa je pritekел nekdo naglo za njo. Ozrla se je nazaj in je zagledala za sabo dečka, ki je dirjal na vso sapo po cesti. Že jo je dohitel; že je bil vštric nje — a ni se ustavil. Stekel je mimo nje in že je bil pred njo. — »To je Kocelj, Jankov Kocelj,« si je dejala Jelica in se je začudila. »Pa kam se mu tako mudi? Dirja in dirja in se niti ne ustavi.«

Deček pa se je hipoma ustavil in se je okrenil. Sklonil se je napol in je pričel na ves glas vpiti: »Škrba-brba — škrba-brba! Ali jo vidite? Po cesti gre, po ravni cesti gre. Ne ustavi se, ne ozre se in ne pogleda... Ali jo vidite tu na cesti? Škrba-brba gre... škrba-brba gre...«

Jelica je zardela, skoro sram je je bilo. Saj je vedela, da se Jankov Kocelj norčuje samo iz nje, ker ji je bila miška pojedla zobek. »Tiho bodi, Kocelj!« je dejala. »Čemu kričiš? Saj ti ni treba. Zakaj se norčuješ iz mene, če mi je nesrečna miška ponoči pojedla zob iz ust? Miška je kriva, da sem zdaj malo škrbasta. Kaj morem jaz za to? Zato pa bodi tiho, Kocelj!«

No, Kocelj ni bil tiho in tudi hotel ni biti tiho. Namrdnil se je in je še huje nakremžil svoj obraz. »Škrba-brba!« je vpil, da je odmevalo iz gozda. »Glejte, glejte! Pa se je oglasila — škrba-brba se je oglasila. Ali jo slišite, ljudje božji? Škrba-brba govori...«

A Jankov Kocelj je moral utihniti še prej, preden je hotel in preden mu je bilo ljubo. Zakaj tisti hip so skočili izza kozelca trije dečki. Niti zavpili niso, ampak so navalili na Koclja kakor burja. Pa so ga pograbili. S pestmi so ga in so ga prevrgli v travo kraj ceste. In so ga pošteno mikastili, da je kar jekalo. Pa so govorili, na glas so govorili in so bili vsi jezni: »Ti boš zmerjal našo Jelico? Ti, Jankov Kocelj? Pa se boš norčeval iz nje — iz naše Jelice se boš norčeval? Nabijemo te in te zmikastimo, da boš imel zadosti za deset let... Ti potvara nemarna! Kaj si izmislil! Naše Jelice ne pusti pri miru... Ali jo boš pustil v miru? Ha, ali jo boš pustil?«

In pesti so bunkale po Kocljevem hrbtu, da je bilo težko in hudo. No, Jankovega Koclja je pa bolelo, da mu je kar sapo zapiralo. Pa

je Kocelj javkal in moledoval z milim glasom: »Pustite me, o, pustite me! Saj ne bom nikoli več dražil naše Jelice... Res, res je ne bom, če me izpustite. Imejte usmiljenje z mano, nikarte me ne tepite tako hudo! Izpustite me, da pobegnem, ker me boli tako strašno... Ali slišite? Pustite me! Lepo vas prosim...«

»Pustite siromaka!« je rekla tudi Jelica, ker se ji je Kocelj smilil. »Saj mi ni napravil nič hudega. Zato ga pa pustite v miru, ker tako lepo prosi.«

»Pustite me! Hopsasa — pustite me!« je tulil Jankov Kocelj in se je zvijal na vse pretege, da bi se izmuznil. Kar zavalil se je v globoko obcestno grapo. Poskočil je nenadoma in jo je odkuril kakor veter po poti, ki je držala mimo kozelca. Dečki so se pa grohotali in ploskali z rokami. »Kako ti bežil!« so govorili. »Niti srna ti ne zna poskočiti tako, kakor je zdajle Kocelj poskočil! Pa ga nese veter naravnost v gozd. Tam bo pa tulil, da joj! Pa mu zapojmo tisto pesem, ki jo najrajši čuje! Pa bo Kocelj lažje bežal in bo še bolj pihal in se bo še bolj napanjal. Kar zapojmo jo!«

Pa so res zapeli tisto pesem. Na ves glas so jo zapeli in so se tolkli po kolenih, ker so bili vsi veseli in razigrane volje. Peli so pa tako-le:

Jankov Kocelj — hopsasa —
muhe v glavi tri ima.
Prva dremlje, nič ne ve,

druga hoče, nič ne sme,
tretja skače nora vsa!
Jankov Kocelj — hopsasa!

Ko so odpeli, je bil Jankov Kocelj že visoko tam gori ob gozdu. Tam pa se je obrnil za trenutek nazaj. S pestjo je zažugal in je zavpil: »Le čakajte me — hopsasa!« — A naglo se je okrenil in je izginil v gozd. Dečki doli na cesti so se še enkrat zasmeli. Potem pa so odšli naglo proti vasi. Jelica je ostala sama, in siromašni Kocelj se ji je še vedno smilil, ker je bil tako hudo tepen zaradi nje. Stopila je naprej po cesti. Ko pa je prišla do kolovozne poti, je krenila po

njej in je šla naglo proti gozdu navkreber. Glasno ptičje petje ji je prihajalo naproti. Prijetni vonj po smrekovi smoli se je širil vseokrog, da je bila Jelica vsa vesela in je pozabila na Jankovega Koclja. Stopila je v gozd pod veje visokih in košatih smrek, ki so mirovale in počivale po vsem gozdu. V srcu ji je bilo tako prijetno in radostno, da je že hotela zapeti na ves glas poskočno pesemco. Že je odprla usta, da bi zapela. A tedaj se je hipoma ustavila in se je skoro prestrašila. Tam v grmovju je glasno prasinilo; veje so zašumele, in še preden se je Jelica prav zavedla, že se je razdelilo grmovje in na pot je skočil sam Jankov Kocelj. Obstal je pred Jelico in je globoko zasopel. »Jaz sem, jaz — hopsasa,« je rekel. »Ne boj se, Jelica, in se nikar ne plaši! Ničesar ti nočem in se tudi norčeval ne bom iz tebe... Saj sem bil obljubil ravnokar, da se ne bom norčeval iz tebe. Zato se pa ne bom — hopsasa!«

In Jankov Kocelj si je obrisal znoj, ki mu je tekkel curkoma s čela. Z roko je zamahnil in je modroval: »Pa tudi ti ne smeš biti huda name — hopsasa! Zato ne smeš biti jezna name, ker sem se norčeval tako grdo iz tebe. Saj mi je zdaj žal tega, prav hudo žal. Zaradi tega sem te pa počakal tu v gozdu. Odpuščanja sem te hotel prositi — hopsasa! Kaj za to, če ti je zmanjkalo lepega zobka! Saj nisi prav nič grda, če si malce škrbasta... No, miška ti že prinese nazaj zobek. In tisti zobek bo še lepši. Nemara bo še celo zlat — hopsasa!... Ali si huda name, Jelica? No, ne bodi, ker mi je hudo, če si ti jezna name... Saj nisi — hopsasa...«

»Nisem, Kocelj, prav nič nisem jezna,« je odvrnila Jelica. »Saj mi nisi storil nič žalega. Kaj, če si se mi malo posmejal! To ni nič, ti rečem, Kocelj! Saj sem res škrbasta, ker mi je miška pojedla najlepši zobek. A kaj hočem? Pa nisem huda nate, Kocelj! Le bodi brez skrbi!«

Kocelj si je pomel roke in je potisnil potlačeni, na več mestih raztrgani klobuček globoko na tilnik. »Pa le nisi jezna name! Saj sem vedel, da ne boš — hopsasa!« je dejal ves vesel. »No, pa sem tudi pošteno plačal, ker sem se norčeval iz tebe. Tako so me nabunkali nepridipravi, da me še zdaj hrbet boli! Pa so storili prav, ker so me nabili. Prav — hopsasa! Pa si bom zapomnil v svoji neumni glavi. In ne bom več tako nor, kakor sem vsak dan. Saj mi pravijo vsi, da sem precej neumen in zabit. Pa če vsi pravijo, bo pa nazadnje le res. Ali ne, Jelica? Kaj praviš?«

A Jelica je neverjetno zmignila z glavo in je dejala: »Saj nisi neumen, Kocelj! Samo delaš se neumnega. Pa zato mislijo vsi, da si neumen. Pa si pameten, Kocelj! Mogoče si še bolj pameten, nego smo mi drugi. Le meni verjemi, Kocelj! Saj je res tako.«

»Ha, kaj praviš — hopsasa?« se je čudil Kocelj na vso moč. »Ti praviš, da sem pameten, pa sem vendar tako neumen, da slišim, kako

skale govore o moji neumnosti. Oj, hopsasa, hopsasa... Jelica, čemu govoriš tako, ko pa ni res? Saj sam vem, da sem kratke pameti; tako kratke pameti, da je še solnce nikjer nič ne najde v moji glavi. Pa mi ni mar tega. Čemu tudi? Če nimam pameti, pa je nimam. Ali naj butam zato z glavo ob skalo? Ha, ali naj butam, ko pa nič ne pomaga?»

Kocelj se je zasmel na ves glas in je zasukal trikrat svoj klo- buček na glavi. A hipoma se je zresnil in je vprašal kar nenadoma: »Kam pa greš — hopsasa? Nahrbtnik nosiš na hrbtu. Ali greš kam daleč? Pa mi povej!»

»Na senožet grem,« je odvrnila Jelica. »Stric je tam gori, ker kosijo travo na senožeti. Vsi naši so tam gori. Zato pa grem tudi jaz tja gori. Hm, lepo mora biti na senožeti. Radovedna sem, ali se bo videlo od tam v deveto deželo ali pa samo v mesto, kjer stanuje moja mamica. Zato pa grem...«

»Na senožet greš?« se je zavzel Kocelj. »Tja pa je daleč. In strma je pot in dolga. Pa tudi nevarno je v gozdu. Volkov pač ni nikjer. Hopsasa — pa tudi medvedov ni. A vendar je strašno v gozdu. Kar meni verjem! Pravijo, da sem neumen. A vendar vem nekaj, česar drugi ljudje ne vedó. Pa bi ti povedal, Jelica, če bi se ne bala. Hopsasa — povedal bi ti.« — Pa se je Kocelj napol sklonil in je rekel potihoma: »Zverjadi ni v gozdu nikjer. A v gozdu stanuje divja čarovnica. Anja Panja ji je ime. Debela in okrogla je kakor vinski sod. Roke pa ima široke kakor lopate. In stresa z rokami, stresa, da je strah — hopsasa!... Videl sem jo že trikrat. A še nobenkrat nisem z njo govoril. O, Anja Panja je strašna. Zato je pa nisem hotel nago- voriti in sem rajši šel mimo. Pa skoro prav kraj pota domuje. Pa se lahko dogodi, da jo srečaš, Jelica! In te bo strah — hopsasa, strahl!»

Jelica ga je vsa začudena pogledala. »Česa mi ti ne pripove- duješ?« je dejala. »Hm, morda me samo strašiš, ker si norčav, Kocelj? O, saj ti ne verjamem. No, če je pa res, kar govoriš, pa me tudi strah ni. Ne bojim se Anje Panje. Če jo bom srečala, ji voščim lepo dober dan in pojdem mimo nje. Pa se niti zmenila ne bo zame. Kaj mi pa tudi hoče? Še nikoli je nisem razžalila. Zato me pa gotovo pusti v miru.«

»O, seveda — hopsasa!« je dejal Kocelj. »Ti misliš tako. A Anja Panja ne misli tako. Anja Panja misli vse drugače. Hude oči ima in je hudobna. Zaradi tega te ne sme srečati in videti. Bojim se zate, Jelica! Oj, hopsasa — strašno se bojim... Pa grem kar s tabo in te spre- mim na senožet. Saj jaz se ne ustrašim kar tako Anje Panje. A zate se bojim, ker si še majhna in si iz mesta doma. V mestu pa ne poznajo takih grdob, kakršna je Anja Panja... Saj res — kar s tabo grem. Pa te bom branil, če bo treba. Samo, če me pustiš?«

»No, če ravno hočeš, pa pojdi z menoj!« je rekla Jelica in je bila vesela, da je našla družčino. Pa sta se napotila naprej po strmi poti, ki je držala vedno dalje in više v molčeči zagorski gozd. Molčala sta precej časa, kakor da bi poslušala drobno sinico, ki je čebljala nekje samotno med smrekovjem. Jankov Kocelj je stopal od spredaj. Bos je bil in je bil oblečen v kratke, rasaste hlače, ki pa so bile vse pokrpane s krpami različnih barv. Ravno tak je bil pa tudi njegov jopič, ki pa je bil veliko, veliko premajhen za Koclja. Dasi je bil Kocelj šele deset let star, je bil vendar precej velik in močan. Lica so mu bila polna in rdeča kakor črešnje srpana meseca; a lasje so mu bili kuštravi in so mu nagajivo gledali iz luknjic njegovega siromašnega, raztrganega klobučka. Jelica ga je gledala. In Kocelj se ji je smilil, ker je bil tako ubog in zapuščen. Pa saj je vedela, da Kocelj nima nikogar na svetu, razen stare matere, ki pa je bila sama siromašna in vsa bolehnna in ni imela na svetu drugega kakor uboštvo od jutra do večera. Zaradi tega pa se je Kocelj smilil Jelici do srca. Pa niti mislila ni, da govore ljudje po vasi, da je Kocelj v svoji pameti precej omejen in ni tak, kakršni so drugi otroci na vasi. No, še na to ni mislila, da Kocelj v svojem govorjenju vedno in vedno ponavlja čudno besedico »hopsasa«, ki se je Jelici v početku zdela tako smešna, da se je morala na glas smejati. Jelica je zdaj na to pozabila. V srcu ji je govorilo samo usmiljenje in težko ji je bilo, če je pomislila, da je Kocelj nemara lačen. Zato pa se je kar hipoma ustavila. Snela si je nahrbtnik in ga je razvezala. Tri koščke svinjine je vzela iz njega in kolač in je prijazno dejala: »Ali si kaj lačen, Kocelj? Glej, dosti imam s sabo, pa ne potrebujem vsega tega, ker nisem nič lačna... Ali hočeš, Kocelj? Na, da boš lažje šel navkreber.«

Koclju so se zasvetile oči, ko je zagledal kolaček in rdečo svinjino. Kar obliznil se je v prvem trenutku in je iztegnil roko. A hipoma je zmajal z glavo. Roko je povetil in se je prisiljeno nasmejal. »Eh, kaj bi — hopsasa!« je odvrnil. »Saj nisem lačen — naka, nisem lačen... Le spravi Jelica! Pot je še dolga, in ti boš še desetkrat lačna, preden prideš na senožet. Zato pa kar lepo vse spravi! Ničesar nočem — hopsasa...«

A Jelica je dobro vedela, da se Kocelj brani samo zaradi lepšega. Zato mu pa ni dala miru in ga je pregovarjala in pregovarjala. »Vzemi,

vzemi, Kocelj!« je govorila in prosila. »Danes je moj god, in zato hočem, da ješ tudi ti. Veš, da boš vesel, kakor sem vesela jaz, ker je moj god... Vzemi, vzemi, Kocelj!«

»Oj, hopsasa!« se je branil Kocelj. »Saj ni treba, ni treba... Nisem lačen — hopsasa, nisem lačen.« — In se je branil na vse pretege. Ko pa je nazadnje videl, da mu vse skupaj prav nič ne pomaga, je le vzela. Roka se mu je tresla, ko je segel po kolačku in svinjini. Oči so mu postale vlažne, lica so mu še bolj zardela v veliki radosti. »Hvala ti, Jelica!« je rekel. »Hopsasa — pa ni bilo treba, resnično ni bilo treba... Joj, kako je to dobro! Hopsasa — kako je to dobro!«

In je jedel z veliko slastjo in je naglo stopal pred Jelico. Ko pa je pojedel vse, se je zasmel in zažvižgal. »Jelica, ti si pa res dobra deklica — hopsasa!« je rekel. »Ali so v mestu vsi ljudje tako dobri kot ti? Oj, če so — hopsasa! Pa kar v mesto pojdem in tudi sirotno staro mater povedem s sabo. In ne bo več uboštva, ki naju tare tu na vasi noč in dan... Pa ne verjamem — hopsasa, ne verjamem. Samo ti si dobra, ker si Jelica, naša Jelica...«

Kocelj je stekel naprej po poti in je izginil za grmovjem. Jelica pa je stopala enakomerno navkreber in je bila vsa vesela. Polglasno je pričela prepevati radostno pesem in je hrabro mahala z ročicami. Visoko je že prišla v gluhi gozd; a košatih smrek ni bilo nikoli konca. Le tu pa tam je pokukalo solnce skozi gosto vejevje. Na zeleni trati so se zasvetili rumeni žarki, in zelena trata je bila polna rdečih, debelih močnic. In močnice so se smehljale in vabile. Zato pa Jelica ni mogla mimo njih. Kar počenila je sredi trate in pričela hlastno zobati sladke močnice, ki so bile tako dobre, da le kaj! In Jelica je predramila šele veverica, ki je skočila z visoke smreke. Na trato je skočila prav tik Jelice. »Cvr... ce-ce-ce,« je dejala veverica. S košatim repkom je zamahnila; deklici se je prav lepo priklonila. Trikrat je poskočila okrog nje; še enkrat se je poklonila in je odbrzela s trate. — »Glejte, no — skoro bi se bila prestrašila,« si je dejala Jelica in je vstala. »Pa je bila samo veverica, drobna veverica... Hm, zamudila sem se nekaj preveč tu pri močnicah. Pa me Kocelj čaka. Sam Bog ve, če ga še dohitim? Daleč mora biti Kocelj, daleč nekje...«

Jelica je stekla nazaj na pot in je hitela na vso sapo navkreber. Tu pa tam se je za trenutek ustavila in je zavpila na ves glas: »Kocelj, oj, Kocelj! Ali slišiš?« — A Kocelj se ni oglasil od nikoder. Jelica je že mislila, da se je Kocelj potuhnil nekje v grmovju, pa je zbežal nazaj v dolino. No, Jelice pa ni bilo strah. Zato je prenehala klicati in je hitela še bolj. Gozd je postajal že redkejši. Kraj pota so stale že visoke, ogromne pečine, ki pa so bile vse porasle s sivkastim, gostim mahom. Jelica je že zagledala na več mestih razdrto, navpično skalovje, ki je strmelo v božji dan tam vrhu gore. — »Hvala Bogu!

Zdaj sem že skoro na senožeti,« si je dejala Jelica in si je brisala znoj z obraza. »No, Kocelj me pa res ni spremil, kakor je bil obljubil. Kar izginil je, pa ga ni več od nikoder...«

A Jelica se je začudila, zakaj hipoma je zagledala pred sabo Koclja, ki je drvel proti njej po strmini. Prst je držal na ustih; z levico pa ja mahal, da se je Jelici kar čudno zdelo. In je pridrvel do deklice, ustavil se je, kakor bi trenil; zasopel je trikrat in je dejal potihoma: »Pst, pst — hopsasa! Tiho, Jelica! Tam gori za skalovjem sem jo videl... Anjo Panjo sem videl — hopsasa! Na trati sedi, pa je kakor vinski sodček. Veverice skačejo okrog nje — hopsasa! Anja Panja pa jim pridiguje... Jelica, ali jo hočeš videti? Ali jo hočeš slišati? Tiho, tiho, Jelica! Pst, pst — hopsasa...«

Kocelj ni čakal, da bi mu Jelica odgovorila. Prijel jo je za roko, pa jo je vlekel za sabo po strmini. Mimo ogromnega skalovja jo je vlekel in tam za skalovjem jo je potegnil za sabo v grmovje. — »Pst, pst — hopsasa!« je ponavljal neprestano. »Ne boj se ničesar, Jelica! Saj sem jaz pri tebi. Jaz pa se ne bojim Anje Panje. Pa se ti ne zgodi nič žalega — hopsasa... Kar lepo pokukaj skozi grmovje in ne črhni besedice! Anja Panja je za grmovjem. Na trati sedi; z vevericami se igra in jim pripoveduje lepe zgodbe — hopsasa...«

Jelica je pokukala skozi grmovje. In zagledala je tam na trati debelo, okroglo žensko, ki se je na ves glas smejala. Okrog nje so sedele na zadnjih nožicah žive veverice. S šapkami so zamahovale in so veselo migale z gobčki. Ženska pa jim je govorila z drobnim, piskajočim glasom, da jo je bilo slišati daleč naokrog. Oblečena je bila v pisano obleko, na glavi ji je tičal ogromen, zelen slamnik...

»Ali jo vidiš — hopsasa?« je šepetal Kocelj Jelici na uho. »Ali vidiš Anjo Panjo? Pa mi prej-le nisi verjela... A zdaj jo vidiš — prav lepo jo vidiš... Ali te je strah — hopsasa?«

Jelica je zmajala z glavo, pa mu ni odgovorila ničesar. Gledala je samo na Anjo Panjo in se je čudila. — »Cek-ce-cek-cvr!« so se smežale tam na trati žive veverice in so na vso moč migale s svojimi gobčki. Priklanjale so se neprestano, kakor da bi hotele od silnega smeha popokati. Anja Panja pa je imela roko dvignjeno. Pripovedovala je naglo, pretrgoma; a dasi je govorila na ves glas, je Jelica vendar ni mogla razumeti. Jelica je čepela mirno za grmom, pa skoro si ni upala dihati. Čudno se ji je zdelo vse to in najrajša bi bila stopila kar na trato, da bi povprašala Anjo Panjo po tem in onem. Toda vse eno se ni upala, ker se je nazadnje vendarle bala te čudne, neznane ženske. Zato pa je potrpežljiva in je samo še čakala, kaj še vse pride. No, Anja Panja je prenehala govoriti, kakor bi odrezal. Vstala je; v krogu se je zavrtela in je potem plosknila z rokami. Veverice so zapiskale, da je šlo Jelici skozi ušesa. Pričele so divje skakati na trati; zaganjale so se sem in tja, kakor da bi hotele pobegniti s trate. A Anja Panja je zopet tlesknila z rokami. Veverice so se pomirile in so se zgrnile okrog Anje Panje in so gledale vanjo z žarečimi očmi.

»Kaj bo pa zdaj?« je dejala Jelica potihoma. Ozrla se je okrog sebe — a glej! Jankovega Koclja ni bilo nikjer. Zmuznil se je bil nekam in se je potuhnil kdo ve kam. Pa je Jelico zaskrbelo in v glavo ji je padla težka misel. »Kaj, če je Kocelj hudoben?« jo je spreletelo. »Zvabil me je semkaj. Pa je šel k Anji Panji in ji pove, da sem jaz tukaj. Anja Panja pa je zlobna, kakor so zlobne vse čarovnice. In pride in me pograbi. Pa mi bo hudo in žalostno...«

Jelico je zaskrbelo, da se ji je drobno srcece kar stisnilo. Sklonila se je še bolj in se je potuhnila za grmovje. V svojem strahu pa se ni upala, da bi se ozrla na trato. »Izdal me je Kocelj — Kocelj me je izdal in zavedel,« si je mislila z grozo v srcu. »Kaj bo z mano, če me pograbi hudobna Anja Panja? O, nič več ne bom videla mamice v mestu, pa tudi tetice ne vidim nič več... Oj, gorje mi, da sem pustila, da me je Kocelj zavedel semkaj! Kocelj je hudoben, tako strašno hudoben! Gorje mi zdaj, trikrat gorje!«

Mala Jelica si je z rokami zakrila obraz. Počenila je na tla in na glas bi bila zajokala, da je ni bilo strah Anje Panje. Oj, sama ni vedela, kaj bi napravila. Pa tudi iz grmovja se ni upala, ker je bila prepričana, da jo zagleda Anja Panja. Zato pa se je stiskala ob goste veje in je samo še čakala, kdaj jo pograbi Anja Panja in se hudobno zasmije. In tudi veverice se posmejejo; a Jelice ne bo več, oj, nič več je ne bo...

2.

»Kukrgu-kukrgu!« se je oglasilo tam z ogromnega borovca, ki je stal sredi skalovja ravno nad trato. Lepo in prijazno se je oglasilo, da je Jelica nehoté dvignila glavo. Ozrla se je tja gori na borovec in je zagledala na koncu veje drobno grlico, ki se je naglo in gibčno priklanjala. »Kukrgu-kukrgu!« je ponavljala grlica, kakor da bi se čudila vevericam, ki so plesale okrog Anje Panje. A naposled je grlica prav glasno zahihitala. Zletela je z veje; obletela je trato in je sedla na grm, ki se je za njim Jelica skrivala. Tako blizu je bila, da bi jo bila deklica lahko zgrabila z roko. A Jelica ni hotela tega. Nasmehnila se je prijazno ptičici in ji je rekla: »Pi-pi, grličica! Zakaj se smeješ in gruliš tako lepo? Povej mi, grlica!« — Grlica jo je pogledala s svojimi živimi očmi; s perutmi je stresnila; dvakrat se je poklonila Jelici in je zagrulila: »Kukrgu-kukrgu!« — Še enkrat je pokimala z glavico. Dvignila se je in je odletela kdo ve kam v prostrani zagorski gozd.

No, Jelico pa je grlica popolnoma predramila. Nič več ni mislila na nevarnost, ki ji je pretila od Anje Panje, pa tudi tega ni mislila več, da jo je nesrečni Kocelj izdal. Zato pa je zopet pogledala na trato, da bi videla, kaj počenja Anja Panja. Pa jo je Jelica takoj zagledala. Anja Panja je stala sredi trate. V desnici je držala kratko, debelo paličico, ki je imela na koncu rogljiček. Ta se je svetil in lesketal daleč naokrog in je bil menda iz samega zlata. Veverice so stale okrog in okrog nje s povešenimi prednjimi nožicami in niso niti z očmi trenile in so gledale naravnost na Anjo Panjo. Anja Panja se je zasukala in je zavpila s piskajočim glasom: »Mrcinice hudobne, poniglave! Zdaj se pa gremo zares! Zdaj bomo pa videle, katera je bila tista, ki mi je davi ukradla iz skrinjice pet debelih, mastnih lešnikov. Po krempeljčkih jih dobi; po gobčku jih dobi in repek ji odrežem, da se bo znala drugikrat greha čuvati. Malopridnice! Mislile ste, da je za vas nabirala Ana Panja vso lansko jesen lešnike tam po Brdih. O, pokažem vam zdaj, pošteno pokažem! Ve pa si zasukajte repke in pripravite gobčke in šapke! Zdaj bomo videle... Samo malo še počakajte, malopridnice grde!«

Anja Panja je zamahnila s palico in je prav grdo pogledala po vevericah. — »Cr-cr-ce-ce-ce,« so zaškrtnile plašne veverice in so zamahnile s košatimi repki. A Anja Panja jih je pogledala s tako hudimi očmi, da so veverice kar obstale. In Anja Panja je še zavpila, da jo je Jelica prav dobro razumela: »Mir, košatnice! Ali bo mir? No, glejte! Še nekaj repenčiti se hočejo malopridnice tatinske. Repenčiti se hočejo! Sami Anji Panji hočejo ugovarjati! Glejte jih — samo pogledajte jih! A zdaj-le pričnimo, ker se mi mudi drugam. Zdaj-le se bo prikazala tatica in mi bo pustila repek. Saj ga pa že tudi res po-

trebujem. Nobene metlice nimam več, da bi si brisala prah z mize. Prav prilično mi pride zdaj tisti repek... Pa kar pričnimo, pričnimo, da bo mir!»

»Cr!» je zaškrtnila veverica tam na kraju. A umolknila je takoj, in bil je mir, da se je čulo šuštenje listja na sosedni bukvi. Anja Panja se je zasukala še enkrat v krogu; s palico je zamahnila okrog sebe in jo je položila nedaleč od sebe kraj grmovja. Potem pa je pričela šteti veverice in je na vsako pokazala s prstom. Zraven pa je govorila; naglo je govorila, da se je slišalo, kakor bi piskala na trati dolga, razglašena piščalka:

»Anja Panja
Petka pana;
štiri miši,
veter, piši!
Tika — taka,

tika — taka —
in z menjaka
ura bije,
Lenka vpije:
Lah je — vun!»

Kadar je izrekla besedico »vun« in je pri tem pokazala na veverico, ki je bila ravno na vrsti, no, tedaj pa je tista veverica veselo poskočila visoko v zrak. Na kraj trate je skočila in si je vsa zadovoljna s šapkami obrisala gobček. Saj je vedela, da je rešena in se ji ni treba bati za šapke, za gobček; oh, in pa za svetlo metlico — za svoj košati, rjavi repek, ki z njim tako lepo povihrava in pometa po visokih smrekah. »Cr-ce-ce!» se je smejala veverica in v radosti ni vedela, kaj bi počela. Zato pa si je kar brisala gobček; z repkom je potresavala in je migala z živimi, gorečimi očesci.

Anja Panja je še vedno piskala in je kazala s prstom na veverice. Jelici se je zdelo vse to tako kratkočasno, da je pozabila na ves strah. Gledala je tja na trato in se je potihoma smejala. Tedaj pa je kar hipoma zagledala samega Koclja. Tam na nasprotni strani se je prerinil Kocelj iz grmovja in je stopil na trato. Ozrl se je na Jelico; prst je položil na usta; z roko je zamahnil in se je bliskoma sklonil. Pobral je palico s svetlim rogljičkom in kakor bi trenil, je skočil nazaj in je izginil med grmovjem.

»Ovbe, kaj pa je to?» se je prestrašila Jelica. »Palico je odnesel Anji Panji. Tisto palico, ki ima na koncu zlat rogljiček... Pa me ni izdal, kakor sem mislila in se bala. Saj ni tak... Pa kaj mu bo tista palica? Čemu jo je pobral in odnesel? Čudno, čudno...«

A Jelica ni utegnila dolgo razmišljati. Zakaj tisti trenutek so pričele vse veverice divje skakati po trati. Škrtale so, da je bilo strah. Tesno so priskakale k Anji Panji in repki so jim kar švigali. — »Ali bo mir?» je zažvižgala Anja Panja in se je razsrdila na vso moč. »Glejte jih! Kako so se pričele repenčiti! Pa me niti poslušati nočejo nič več... O, ali mi greste nazaj v krog? Še nisem dobila tatice in tudi repka še nisem dobila. Takoj mi stopite nazaj v krog! Vse mi stopite! Pokažem vam, da bo joj! Ali ste slišale?«

Veverice je pa niso poslušale. Še huje, še glasneje so zaškrtale in so se pričele zaganjati naravnost v Anjo Panjo. Anja Panja je otepala krog sebe z debelimi rokami. Vpila je na ves glas in je zmerjala veverice s hudimi psovkami. Veverice se niso zmenile za njeno jezico. Pričele so že skakati po njeni obleki in so brusile vedno bolj svoje krempljčke. In glej! Že je skočila veverica Anji Panji na ramo; od tam se je pognala, pa je sedela na njeni glavi — na njenem velikem, zelenem slamniku. Za njo pa je bila kmalu druga veverica in tretja in četrta. Zaškrtnile so zmagoslavno in so pokazale svoje bele, ostre zobke. Pa so pričele s krempljčki in z zobki trgati slamnik, da je slama kar frčala na trato. Neusmiljeno so rvale po slamniku, da so kmalu pogledali skozenj kuštravi, črni lasje Anje Panje. Pa veverice niso odnehale. Ko so zagledale lase, so se jih kar polotile. In grizle so in trgale in skakale, da je Anja Panja strahovito zavreščala, ker jo je jako bolelo. Z rokami je poizkušala, da bi odtrgala veverice od glave. Pa je zaman poizkušala in ves njen trud je bil brezuspešen. Razkačene veverice so jo pričele praskati že po obrazu, in Anja Panja se je že zbala za svoje oči. Zakričala je, da se je Jelica prestrašila. »Grdobe!« je zavpila Anja Panja. »Kaj ste si izmislile? Kaj se upate? Čakajte! Poberem palico z zlatim rogljičkom — in potem gorje vam! Saj poznate tisto palico? Saj jo poznate! A to vam rečem, da boste še danes brez repkov begale po gozdu. Samo, da pobereš palico — palico z zlatim rogljičkom...«

In Anja Panja je skočila v stran, kjer je bila pustila svojo palico. Gledala je okrog in okrog in je iskala z očmi. — »Cr-cr-cr!« so škrpetale veverice, kakor da bi se smejale na ves glas. Pa so še huje grizle z zobki; še huje so zbadale s krempljčki po pisani obleki, po zelenem slamniku in po rdečih licih Anje Panje.

»Ojoj! Kje je moja palica? Palica z zlatim rogljičkom?« je obupno zatarnala Anja Panja, ko je videla, da ne more nikjer najti svoje palice. »Izginila je moja palica. Malopridnice so jo odnesle v goščavo in so jo skrile, da bi jih ne mogla več pretepati. O, pa me

počakajte, počakajte! Saj jo najdem — takoj jo najdem... Ovbe, ovbel«

Anja Panja je zavrnila od bolečine. Zakaj vse veverice so bile zdaj na njeni glavi in so neusmiljeno praskale in grizle. Anja Panja se jih ni mogla otresti in jih tudi pregnati ni mogla. Bila je vsa prestrašena in v strahu niti vedela ni, kaj bi počela. Vrgla se je na tla in je pritisnila obraz k zemlji, da bi si vsaj obraz ohranila. Veverice so se pa vsule po njej; cefrale in trgale so ji pisano obleko in so škrtale in škrapetale, da je šlo skozi ušesa. Anja Panja pa se niti branila ni več. Samo tarnala je in je piskala, da jo je bilo slišati daleč naokrog.

Jelici se je pa zasmilila. Videla je, da mora Anjo Panjo hudo boleti, ker so bile veverice neusmiljene in vse razdražene. Pa se ni prav nič pomišljala. Dvignila se je onkraj grma in je pobrala s tal dolgo, tanko šibo. Kar grmovje je razdelila in je skočila na trato. Hitela je k Anji Panji in je pričela udrihati po srditih vevericah. — »No, ali boste dale mir?« je govorila Jelica in je bila res jezna. »Pustite Anjo Panjo v miru! Moja šibica je dolga, in skelelo vas bo, če vas nabijem... Ali me slišite, hudobnice košate? Ha, ali me slišite?«

»Cr-cr!« so zaškrapetale veverice in so pogledale deklico s svojimi živimi, srditimi očmi. A ko so zagledale v njeni roki dolgo šibo, so se vse plahe stresnile. V naglem skoku so zbežale z Anje Panje; za trenutek so še obstale tam na trati. Nazaj so pogledale in so povesele repke. Potem pa so se okrenile in so izginile v grmovju kakor blisk.

»Teta Anja Panja!« je rekla Jelica, ko so zbežale veverice. »Ali slišite? Veveric ni nikjer več na trati. S šibo sem jih zapodila, ker so bile tako hudobne in so vas hotele grdo ogrizti. Res, nikjer jih ni več. V gozd so zbežale pred mojo šibo. Pa lahko zdaj vstanete in se vam ni treba ničesar bati... Ali me slišite, teta Anja Panja?«

Anja Panja je glasno zastokala. Počasi, počasi se je dvignila in je obsedela na trati. Z malimi, črnimi očmi se je ozrla na Jelico; naravnost v obraz ji je pogledala in se je začudila. »Ti si?« je rekla. »Pa kdo si ti? In ti si mi prišla na pomoč, ko so mi hotele nevšečne veverice spraskati obraz? Pa kdo si ti? He, kdo si ti?«

Jelica se je nasmehnila in je odvrnila prostodušno: »Jelica sem — naša Jelica iz vasi. Pri tetici sem doma in praznujem danes svoj veseli godek. Zato pa sem šla na senožet in sem zdaj ravno na poti. Pa sem videla vas in tudi veverice sem videla. Strašno so bile hude in neusmiljene. A vi ste se mi smilili, teta Anja Panja! Zato sem vam pa pritekla na pomoč. In zdaj sem tu.«

»Ovbe, ovbel« je tarnala Anja Panja in je stopila na noge. Na glavi ni bilo več velikega, zelenega slamnika; samo razcefrani krajci

so še tičali tam gori pod razmršenimi, črnimi lasmi. Po rdečih, tolstih licih je imela polno prask in praskic, kakor da bi se bila umivala s samim trnjem. »Ovbe, ovbe!« je zatarnala Anja Panja še enkrat. »Prebite veverice! Še danes polovim po gozdu vse in jih pobesim za repke na smreke. Da so mi mogle napraviti tol! Da so mi mogle! A vsega tega je kriva samo moja palica z zlatim rogljičkom. Ako bi imela palico pri roki, ne bi se mi bilo to dogodilo, o, prav zares se mi ne bi bilo dogodilo... Pa kje je moja palica? Kam je izginila moja palica z zlatim rogljičkom? Semkaj sem jo položila... A zdaj ni nikjer več moje palice — palice z zlatim rogljičkom ni nikjer več... Daj, ptičica! Pomagaj, pomagaj mi, da najdem palico z zlatim rogljičkom...«

Jelica pa je zardela in je bila v veliki zadregi. Saj je vedela, da je odnesel tisto palico sam Kocelj, ker jo menda rabi kdo ve čemu. »Hm,« je pomislila Jelica sama pri sebi. »Ali naj povem, da je odnesel Kocelj tisto palico? Če povem, se Anja Panja razsrdi in plane v grmovje in pograbi Koclja. Pa mu bo hudo, ker je Anja Panja resnično strašno huda. Pa kaj naj storim? Kaj naj storim, da bo vseč Anji Panji in bo tudi Koclju prav?« — A Jelica si ni mogla ničesar domisliti. Zato pa je bila vsa rdeča in ni vedela, kaj bi napravila. Počenila je kraj Anje Panje in je pričela z njo brskati po grmovju.

Anja Panja je pa neprestano tarnala. »Ti paličica z zlatim rogljičkom!« je tarnala Anja Panja. »Kaj naj počnem brez tebe? O, brez tebe nisem več Anja Panja, ker si ti vse moje imetje. Ti imaš moč, veliko moč, paličica z zlatim rogljičkom! Brez tebe sem jaz slabotna stvar in vsak me lahko obvlada. Zato se pa prikaži, paličica z zlatim rogljičkom! Saj nisi daleč — veverice te pač niso ukradle, ker te ne morejo nositi in te s sabo vzeti na visoke smreke. Človeka pa tudi ni bilo blizu, da bi te izmaknil... Zato se pa prikaži, paličica z zlatim rogljičkom! Blizu si, blizu si...«

Anja Panja in Jelica sta se že splazili v gosto grmovje. Iskali sta neumorno, a nista našli ničesar. Jelica je bila v vedno večji zadregi in postajala je vedno bolj rdeča. Že je pogledala tu pa tam na Anjo Panjo, ki je že težko sopla v silnih skrbeh. Že je odprla usteca, da bi povedala, kdo je odnesel palico. A hipoma jo je stresnilo, in težka misel jo je prestrašila: »Kaj bo pa s siromašnim Kocljem, če povem resnico? Kaj bo, oh, kaj bo?« — Pa se je Jelica zbala. Glavo je povесila in je brskala dalje med grmovjem.

Že sta preiskali vse krog in krog. Tedaj pa se je dvignila Anja Panja. Na vso moč je zasopla in se je ozrla na Jelico s hudim pogledom. Stopila je bliže in je zgrabila Jelico za ramo. Uprla je svoje male, črne oči v dekličin rdeči obrazek in je izpregovorila kar nenadoma z jeznim glasom: »Ti si izmaknila paličico z zlatim rogljičkom! Samo ti, malopridnica! Žive duše ni bilo še danes tod okrog. Samo

ti si se plazila okrog trate. Zagledala si paličico z zlatim rogljičkom. Odnese la si jo skrivaj, pa si jo nekam skrila... Zato mi jo pa daj nazaj! Paličico z zlatim rogljičkom mi daj nazaj! Hudo ti bo, ti rečem, če mi ne prineseš paličice takoj nazaj!»

Jelica se je zdrznila in se je prestrašila še huje, ko je videla razsrjeni obraz Anje Panje. Pokleknila je pred njo in je sklenila ročice. »Saj nisem vzela paličice z zlatim rogljičkom,« je govorila. »O, verjemite mi, teta Anja Panja, da je nisem vzela jaz. Ne bi je bila vzela, pa če bi jo bila tudi videla... Čemu mi bo paličica z zlatim rogljičkom? Nisem je vzela, nisem je vzela...«

A Anja Panja se je togotila in je pričela Jelico prav neusmiljeno stresati. Jelica pa je zajokala, ker jo je bilo strah in ni bila vajena, da bi jo kdo pretepal. »Pustite me!« je govorila med glasnim jokom. »Pustite me, ker vam nisem vzela palice! Čemu me suvate in me hočete pretepati? Pustite me!«

Anja Panja pa je ni izpustila. Že si je vihala dolge rokave, da bi mogla Jelico priročneje pograbititi. A kar nenadoma je prestala in je izpustila deklico. Tamkaj na trati pa se je oglasilo hipoma glasno vpitje in govorjenje. Nekdo je bil na trati, pa je klical na ves glas: »Kje si, Jelica? Daj, oglasi se! Anje Panje ni nikjer več. Za vevericami je pobegnila v smrekove vrhove, ker jo je nemara strah Koclja... Hopsasa! Kje si, Jelica? Kam si se skrila? Daj, povej, da te vem najtil Ali slišiš — hopsasa?«

Anja Panja je polglasno zavrnila in se je pričela prerivati med grmovjem. Jelica pa se je oddahnila in je naglo vstala. Šla je za Anjo Panjo — in kar nenadoma sta stali tam na trati. Zagledali sta tam Jankovega Koclja. Kocelj pa je stal sredi trate. Palico je vihtel okrog sebe in se je oziral na vse strani. Ko je zapazil Anjo Panjo in Jelico, se je na ves glas posmejal. »Oj, Jelica — hopsasa!« je zaklical ves vesel. »Oj, teta Anjara Panjara — hopsasa! Pa ste še tukaj? Hm, pa sem si že mislil, da ste pobegnili z vevericami in vas ne bo več nazaj... Oj, teta Anjara Panjara! Paličico z zlatim rogljičkom sem vam prinesel nazaj. Veste, zato sem jo prinesel, da vas ne bo zaradi nje skrbelo. Izmaknil sem jo vam bil, da bi vas malo ostrašil... Tu jo imate, tu, teta Anjara Panjara — hopsasa!«

Anja Panja je skočila h Koclju in mu je iztrgala palico iz rok. Zasmejala se je, ko jo je zagledala. Pograbila je Koclja za vrat in je zavpila: »Fiv-fiv, ti nepridiprav! Kakšne norčije mi uganja ta prebiti pobič! O, le počakaj! Ti že pokažem, da ti bo pošteno presedalol Paličico mi ukrade, paličico z zlatim rogljičkom! Zato mi jo ukrade, da bi me ostrašil in mi naredil velike skrbi... Čakaj me, nepridiprav, da ti izpulim ušesa in ti potrgam vse lase!«

A Kocelj se je zavrtil na peti kakor vrtavka. Kakor bi trenil, je počenil in se je izmuznil Anji Panji iz rok. Skočil je v stran in

se je zasmel: »Teta Anjara Panjara — hopsasa! Pustite mi ušesa in tudi lase mi pustite! Saj jih sam krvavo potrebujem ... Čemu se jezite — hopsasa? Saj se vam ni treba prav nič jeziti ... Ničesar niste izgubili ta čas, ko sem imel jaz paličico. Saj ste se med tem igrali; z vevericami ste se igrali — hopsasa!«

»Seveda — igrala sem se!« se je togotila Anja Panja. »O, prav lepa je bila tista igra! Skoro se me veverice umorile. Prebiti pobič, ti pa praviš, da sem se igrala! Kaj si izmisli — nepridiprav! Pa kdo si ti? Ha, kdo si ti?«

»Kocelj sem, Jankov Kocelj — hopsasa!« je odvrnil Kocelj in se je še vedno smejal. »Da boste vedeli, teta Anjara Panjara, Kocelj sem — hopsasa!«

A Anja Panja je še vedno pihala od silne jezice. O, ni mogla pozabiti, da so jo veverice opraskale samo zaradi nesrečnega Koclja. Zato pa je pričela tekati za Kocljem, da bi ga ulovila. A Kocelj se je odmikal in je skakal iz kraja v kraj po ozki trati. Anja Panja je bila že vsa zasopla, a še vedno ni ulovila gibčnega dečka. Kocelj se je zadovoljno smejal, ker mu je ugajalo, da se more igrati z Anjo Panjo slepe miši. Kar z rokami je ploskal in je odskakoval in vpil na vse grlo: »Hopsasa — hopsasa!« — No, Anja Panja je naposled globoko zasopla in se je ustavila. Znoj si je obrisala z obraza in je zatarnala: »Pobič, pobič! Ne letaj tako in me ne utrujaj! Semkaj stopi, da se pomeniva do dobrega! Ali me slišiš, ti prebiti pobič? Semkaj stopi, da ti povem, kako in kaj! Saj nisem nič več jezna in tudi huda nisem nič več.«

O, kajpak! O, seveda!« se je smejal Kocelj. »Teta Anjara Panjara — hopsasa! Na vasi pripovedujejo, da sem kaj kratke pameti. Pa bo že res, ker vsi pravijo tako. A vse eno nisem tako neumen, da bi ne

vedel, kaj vi nameravate z mano. Saj vem, da so vam všeč moji lasje in bi jih mogoče radi malo prerahljali. Pa ni treba tega. Rajša popravite svoje lase in si denite z glave slamnati obroč, ki vam kar nič ne pristoja. Da vas kdo zdajle vidi, joj, teta Anjara Panjara — hopsasa!»

Anja Panja je mahala srdito z rokami in je otepala okrog sebe. Pa še govoriti ni mogla zaradi hude jezice. Kar paličico je zavihtela v okrogu, in Koclju se je zdelo, da mu vrže Anja Panja paličico naravnost v obraz. Zato pa se je zbal in se je potuhnil tam ob grmovju. A hipoma se je dvignil. Zakaj Anja Panja je zavpila s strahotnim glasom. Gledala je paličico in je strmela vsa preplašena nanjo. — »Kaj je? Kaj je, teta Anjara Panjara?« je vprašal Kocelj ves začuden. Stopil je bliže in se je postavil prav pred Anjo Panjo, ki je bila vsa prestrašena. Pa je rekel zavzet, ker mu Anja Panja ni odgovorila ničesar: »Zakaj strmite, teta Anjara Panjara? Ali se vam je nemara paličica zlomila, ker ste jo tako srdito vihteli? Škoda bi bila, velika škoda — hopsasa...«

Anja Panja ga je gledala nekaj trenutkov in je molčala. A kar nenadoma je na vso moč pograbila Koclja. »Kje je zlati rogljiček?« je zavpila, da se je Kocelj resnično prestrašil. »Daj mi nazaj zlati rogljiček, ki si mi ga izmaknil s paličice! Takoj mi ga daj, ker ti sicer odtrgam glavo z vrata in jo nasadim na paličico... Ti si izmaknil zlati rogljiček, samo ti!«

Kocelj je pogledal paličico, pa je videl, da resnično ni več na njej zatega rogljička. A Kocelj je tudi vedel, da ga ni vzel s paličice. Zato pa ga ni bilo strah, ampak je odvrnil prostodušno: »Nimam ga jaz — zatega rogljička nimam... Nisem ga vzel, teta Anjara Panjara! Sami ste ga izgubili, ko ste tako neusmiljeno mahali s paličico. Mene ste hoteli nabiti — hopsasa, pa ste izgubili zlati rogljiček. In iščite ga, pa ga najdete — hopsasa!«

»Ti že pokažem — hopsasa!« se je togotila Anja Panja. »Le hitro mi pokaži žepe in jih obrni!« — No, Kocelj se ni prav nič obotavljal. Obrnil je žepe; a ničesar ni bilo v njih. Samo v hlačnem žepu je imel spravljen rdeč pipec; a vsi drugi žepi so bili prazni. — »No, vidite, teta Anjara Panjara?« je dejal Kocelj. »Ali imam jaz zlati rogljiček? Ha, ali ga imam? Samo pipec imam. A pipca mi vendar ne boste vzeli? Rečem vam, da je pipec več vreden nego vaš zlati rogljiček. Zato pa ne dam pipca — hopsasa!«

Anja Panja je bila v velikih skrbih. Preiskala je Koclja in preiskala je tudi Jelico, ki je stala ves čas tam ob grmovju in se je čudila. A zatega rogljička ni našla Anja Panja nikjer — zatega rogljička nista imela niti Kocelj niti Jelica. Pa je bila Anja Panja v vedno večjih skrbih. Pričela je iskati po trati; pa tudi Kocelj in Jelica sta ji pomagala. A vse iskanje je bilo zaman in brezuspešno.

In Anja Panja je zdihovala tako glasno in nevšečno, da se celo Koclju ni zdelo vse to prav. Zato pa se je Kocelj oglasil in je rekel: »Ali slišite, teta Anjara Panjara? Čemu zdihujete in tarnate — hopsasa? Čarovnica ste, in na vasi pravijo, da ni lepše in večje čarovnice, kakor ste vi, teta Anjara Panjara! Zato pa vam bo kaj lahko, da najdete tisti piškavi zlati rogljiček. Kar napravite svoj cigu-migu — in hopsasa — vam skoči rogljiček nazaj na paličico. Kar poizkusite, teta Anjara Panjaral! Tudi jaz bi rad videl tisti cigu-migu in bi se naučil prav rad, kako se čara...«

A Anja Panja je vila svoje debele roke in je obupno odgovorila: »Kaj čenčaš, pobič? Čaram naj, praviš? Kako naj čaram, ko pa ni na paličici zatega rogljička? O, samo v zlatem rogljičku je vsa moč vsega čaranja. Brez zatega rogljička ne morem čarati, ovbe, ne morem... Zato pa išči, pobič! In tudi ti, deklica, išči, da najdemo zlati rogljiček... Veliko plačilo dobi tisti, ki mi najde zlati rogljiček... Iščimo, iščimo — o, samo iščimo!«

Anja Panja je bila tako obupana, da se je Koclju in Jelici smilila do srca. Zato pa sta prav pridno iskala. A ne samo po trati, ampak tudi med grmovjem. Zakaj Kocelj se je domislil, da je nemara vendarle samo on izgubil zlati rogljiček, ko je izmaknil Anji Panji paličico. Zato pa je iskal tako pridno, da se niti utrudil ni. A vse njegovo iskanje je bilo zaman. Zatega rogljička vendar ni bilo nikjer. Pa se je pričel Kocelj praskati za desnim ušesom in nič kaj dobro mu ni bilo okrog srca. Zato pa je šel nazaj na trato in je rekel Anji Panji, ki je še vedno brskala po trati med travo: »Ni ga, teta Anjara Panjaral! Rogljiček se je udril v zemljo — hopsasa! Ali pa so ga res ukradle prebite vevice in ga skrile kdo ve kje med smrekovjem. A med smrekovjem ga ne najdete, teta Anjara Panjara! Pa če ga tudi sto let iščete...«

A glejte! Anja Panja je vstala. Pogledala je prav presunljivo Koclju v oči in pogledala je tudi Jelico s hudim pogledom. Pa je rekla, da ji je glas kar zažvižgal: »Dogovorila sta se vidva, nepridiprava! Ukradla sta mi zlati rogljiček in sta ga skrila nekam v grmovje. O, pa mi ga že prineseta nazaj. Še rada mi ga prineseta nazaj... Ne bom vaju pretepala. A s sabo vaju zdajle vzamem in vaju povedem pred sodbo. O, le počakajta, prevejanca! Še se bosta spominjala, kdaj sta okradla Anjo Panjo in sta jo hotela imeti za norico... Pred sodnika vaju zdaj povedem. Sodnik pa je strašen, da se vama bodo lasje ježili. Ne poznata še našega sodnika — Vitranca še ne poznata. A nocoj ga bosta spoznala, hehe!«

Kocelj se je razhudil, ko je slišal te besede. Popadla ga je taka jezica, da je skrčil prste v pest in je cepetnil z nogo ob tla. »Kaj?« je vzrojil. »Midva sva kradla? Midva z našo Jelico? Pa vam sva kradla — tisti siromašni rogljiček sva vam ukradla — hopsasa? Ne

boste, teta Anjara Panjara! Hopsasa — da ne boste! — Pravijo, da sem neumen in nor. Pa naj bom — hopsasa! A kradel še nisem nikomur. Še najmanj pa vam... O, kar pojdemo pred sodnika! Zatožim vas tam, pošteno zatožim. In naj se izkaže pravica! Tat nočem biti v nikogar očeh; posebno pa še v vaših ne, teta Anjara Panjara! Pred sodnika gremo — hopsasa, pred sodnika!»

»Hehe, kako se usaja ta pobič!» se je rogala Anja Panja. »Pa misli, da mu bom nemara še celo verjela. O, ti prevejanec! Da moreš biti tako kratke pameti! A le počakaj! Vitranec ti že pristriže lase in ušesa... Kar pojdemo, Kocelj! Pa tudi ta-le punčka pojde z nama; ta-le punčka, ki se dela tako nedolžno in nevedno.«

In Anja Panja je prav trdo pograbila Jelico. Sunila jo je naprej, da se je Jelica opotekla po trati. Kocelj pa ni mogel videti tega. Kar zapihal je nevšečno in je skočil k Anji Panji. Za roko jo je zgrabil in je zavpil: »Mir, vam rečem — hopsasa! Naše Jelice pa že ne boste suvali, pa če ste stokrat Anjara Panjara! Ne boste je suvali ne vi ne vaš sodnik Vitranec! Kar iz glave si izbijte vse to — hopsasa, vam rečem!«

Kocelj je še enkrat stisnil pest in je zagrozil z njo Anji Panji. Anja Panja pa ga je pogledala z najhujšim pogledom. S palico je zamahnila in je udarila Koclja na vso moč po roki. Kocelj pa ni zavjaval niti enkrat, ampak je prijel Jelico za roko. »Pojdiva, Jelica!« je rekel z mirnim glasom. »Anja Panja naju tira pred sodnika. Pa greva tja in zatoživa Anjo Panjo, ker je naju obdolžila grde tatvine. Ne boj se, Jelica! Saj grem jaz s tabo. Jaz se pa ne bojim Anje Panje, pa tudi sodnika se ne bojim — hopsasa!«

Jelica se je pa bala in v strahu se je oklenila Kocljeve roke. »Kaj bo z mano? Kaj

bo z nama, Kocelj?« je vprašala vsa plašna.

»Ničesar ne bo, Jelica!« je odvrnil Kocelj in se je obrnil k Anji Panji, pa ji je dejal: »Zdaj gremo, teta Anjara Panjara — hopsasa! Le glejte, da se mi spotoma ne izmuznete, ker se nemara bojite sod-

nika. Samo pot nama morate pokazati! Ne vem, kje naj iščem tistega vašega sodnika... O, še se bomo pogovorili danes! Pa če sem tudi jaz nekam bedast in neumen — hopsasa! A rečem vam, teta Anjara Panjara, da znam tudi jaz povedati in ziniti pametno besedico — hopsasa!»

»Hehel!« se je posmejala Anja Panja s hudobnim posmehom. Zasukala je Koclja in je zasukala tudi Jelico. Pa ju je gnala pred sabo na ozko stezo, ki se je vila med gosto goščavo nekam daleč in nekam visoko na strmo, do neba kipečo goro...

Lunica.

Zvončki o mraku so
peli iz line,
lunica zrla je
Ančki v blazine.

Pravila bajke je
zlatega kraja,
kjer med slaščicami
dečica raja.

Ančka:

Lunica moja,
ali tam tudi
v šoli s poštevanko
deca se trudi?

Lunica:

Knjige piškotki
dobri so, Ančka;

kdor jih pojedel je,
sladko zaspančka.

Ančka:

Tjakaj bi rada;
kje je stezica?
Bodi mi, lunica,
jasna vodnica!

Lunica:

Očke zatisni
mirno in tajno,
poglej v deželico
pojdeva bajno!

* * *

Ančka zaspala je
v sanje srebrne;
dolgo iz raja se
Ančka ne vrne...

Marija Grošljeva.

